

Věc:

Návrh zajištění lékařské pohotovostní služby v Ústeckém kraji v roce 2021.

Odůvodnění předloženého materiálu:

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“) dle § 119 v přenesené působnosti ukládá krajům povinnost od 1. 4. 2012 zajistit lékařskou pohotovostní službu, lékařskou pohotovostní službu v zubním lékařství a lékárenskou pohotovostní službu (dále jen „LPS“). Současně zákon stanovuje povinnost poskytovatelům zdravotních služeb (zdravotnickým zařízením) podílet se na žádost kraje na zajištění LPS.

Ústecký kraj (dále jen „ÚK“) již řadu let uplatňuje model zabezpečení LPS, ve kterém kraj poskytne městu dotaci na zajištění pohotovosti a město následně uzavírá smlouvu s příslušným poskytovatelem zdravotních služeb o provozu ordinací LPS. Realizace tohoto modelu je v souladu i se stanoviskem Ministerstva zdravotnictví, resp. Ministerstva financí, které ÚK odpovědělo na jeho dotaz, že náklady vznikající kraji při zajištění LPS dle uvedeného zákona, má kraj hradit z rozpočtového určení daní a nebude mu navýšena částka na činnosti spojené s výkonem přenesené působnosti. Podrobný návrh způsobu organizace a zajištění LPS v ÚK od 1. 1. 2021 je popsán v příloze č. 2 materiálu. Současně s tím, je třeba doplnit, že aktuálně probíhají jednání mezi zástupci Krajského úřadu Ústeckého kraje, krajskými představiteli Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost České republiky a dotčenými provozovateli dětských pohotovostních ordinací, jejichž cílem, pokud se všechny zúčastněné strany dohodnou, má být sjednocení ordinační doby všech pohotovostí pro děti a dorost (a případně také hodinových odměn za výkon služeb v rámci systému dětské LPS) na celém území kraje.

V předchozích letech byly výjimkami uvedeného modelu Statutární město Ústí nad Labem, Statutární město Teplice a Město Litvínov, která nechtěla participovat na zajištění LPS v jejich spádové oblasti. Dalšími výjimkami byly Statutární město Děčín, Město Litoměřice, Město Roudnice nad Labem, Statutární město Most, Statutární město Chomutov a Město Kadaň, která preferují zajištění LPS na jejich území prostřednictvím přímé smlouvy uzavřené mezi ÚK a provozovatelem pohotovostních ordinací. Současně však Statutární město Děčín, Město Roudnice nad Labem a Statutární město Most poskytly kraji dotaci na zajištění provozu ordinací LPS v jejich spádové oblasti. Jmenovitě Statutární město Most ve výši 300 tis. Kč a Město Roudnice nad Labem ve výši 1 185 tis. Kč a tato města jsou dle svých stanovisek připravena poskytnout dotaci ze svého rozpočtu ve prospěch ÚK i v roce 2021. Statutární město Děčín v předchozích letech poskytovalo roční dotaci kraji ve výši 400 tis. Kč, a její uvolnění původně vedení města avizovalo i pro letošní rok. V Děčíně však téměř půl roku trvala krize ve vedení města, kdy se rozpadla původně vládnoucí koalice, a během tohoto problematického období nikdo z představitelů města nepředložil konkrétní návrh na rozhodnutí o dotaci orgánům statutárního města. S ohledem na situaci, kdy teprve 12. 11. 2020 bylo ustanoveno nové vedení města, je bohužel z administrativních důvodů (o poskytnutí dotace musí rozhodnout orgány města a naopak o jejím přijetí, orgány kraje) velmi nepravděpodobné, že kraj v letošním roce městskou dotaci obdrží.

Ve všech výše uvedených spádových oblastech krajský úřad uzavřel smlouvy s příslušnými poskytovateli zdravotních služeb o zajištění provozu ordinací LPS v režimu tzv. závazku veřejné služby (dále jen „ZVS“), v souladu s rozhodnutím Komise EU č. 2012/21/EU ze dne 20. 12. 2011. Navíc již od poloviny roku 2018 jsou, po řešené krizi při zabezpečení provozu pohotovostní ordinace pro dospělé na stanovišti v Děčíně, uzavírány přímé smlouvy i s některými ambulantními praktickými lékaři, kteří se podílejí na výkonu služeb LPS, ale ve svých privátních ordinacích. Současně je řada služeb LPS, po dohodě s ostatními lékaři, realizována v centrální pohotovostní ordinaci provozované společností Krajská zdravotní, a.s. – Nemocnice Děčín, o.z. Je pravděpodobné, že stejným způsobem bude nutné v dané oblasti postupovat i příštím roce.

Všechna dotčená města v kraji byla na začátku měsíce října oslovena dopisem ředitele krajského úřadu, Ing. Milana Zemaníka, s návrhem organizace LPS v roce 2021, který bezprostředně vychází z modelu zajištění pohotovostí péče uplatněným v letošním roce. Krajská dotace městům se stanovuje v návaznosti na realizovaný rozsah ordinační doby jednotlivých pohotovostí - kritériem pro stanovení výše krajské dotace je tedy ta skutečnost, zda bude ve stanoveném spádovém území zabezpečen provoz ordinace LPS 365 dní v roce nebo pouze v pracovních dnech, event. pouze ve dnech pracovního klidu, a to bez dalšího požadavku na zajištění určitého časového rozsahu ordinačních hodin. V případě nepřerušeno celoročního zajištění LPS by městům náležela celá část předpokládané krajské dotace, a pokud by byla pohotovostní ordinace provozována ve zkráceném režimu (pracovní dny nebo dny pracovního klidu), město by obdrželo od ÚK polovinu dotace. Výše popsaným způsobem je umožněno zástupcům místních samospráv upravit si ordinační dobu LPS v jejich spádové oblasti dle místních potřeb a požadavků. Současně byli představitelé těchto měst požádáni o vyjádření se k zaslanému návrhu a sdělení případných skutečností, které by mohly v praxi ohrozit realizaci zajištění LPS v jejich spádové oblasti navrženým způsobem.

Ve svém dopisu ředitel úřadu také informoval představitele měst, že proces poskytování dotací musí odpovídat znění zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zejména podmínkám stanoveným v § 10a tohoto zákona. Z uvedeného důvodu byl městům zaslán vzor žádosti o poskytnutí finančních prostředků z rozpočtu ÚK na zajištění LPS v roce 2021 a města byla seznámena s výše popsaným návrhem rozdělení finanční podpory kraje na zajištění LPS v příštím roce, který je součástí připravovaného návrhu rozpočtu ÚK na rok 2021. Města souhlasící s návrhem zajištění LPS v příštím roce současně se svým stanoviskem zaslala i vyplněné žádosti o poskytnutí dotace, ve kterých zohlednila předpokládanou výši podpory ze strany kraje. Výjimkou je zde Město Bílina, které žádá o 10% navýšení částky dotace na rok 2021 proti obdržené dotaci v letošním roce, tj. na částku 1 188 tis. Kč. Bohužel vyhovění této žádosti by šlo označit za nesystémový krok, kdy je pouze jeden ze žadatelů preferován. Současně plošné navýšení dotace kraje na LPS pro všechny spádové oblasti by představovalo zvýšení nákladů pro ÚK o celkem 2 310 tis. Kč, což je částka, která není k dispozici v aktuálně řešeném návrhu rozpočtu kraje na příští rok.

Dosavadní stanoviska jednotlivých měst k dané problematice jsou v příloze č. 6 materiálu.

Města, která souhlasí s návrhem zajištění LPS v roce 2021 (realizace varianty s dotací od ÚK):

- Město Rumburk,
- Město Varnsdorf,
- Město Bílina,
- Město Louny,
- Město Žatec.

Města, která nesouhlasí s návrhem zajištění LPS v roce 2021 (realizace varianty přímé smlouvy mezi ÚK a provozovateli):

- Statutární město Ústí nad Labem,
- *Statutární město Teplice (není dosud k dispozici oficiální stanovisko města, ale předpoklad pokračování dosavadního modelu),*
- Město Litvínov.

Města, která souhlasí se zajištěním LPS v roce 2021, ale jiným způsobem, než je standardně navržený model (realizace varianty uzavření přímé smlouvy mezi ÚK a provozovateli, s možnou finanční podporou ze strany města):

- Statutární město Děčín,
- Statutární město Most,

- Město Roudnice nad Labem,
- Město Litoměřice,
- Statutární město Chomutov,
- Město Kadaň.

Tato města se ve většině případů dosud spolupodílela (i finančně) na zajištění příslušných pohotovostních ordinací ve své spádové oblasti. Město Roudnice nad Labem a Statutární město Most mají opětovně vyčleněné finanční prostředky v návrzích rozpočtů na poskytnutí dotace ÚK pro zajištění LPS v roce 2021. Obdobný postup se po stabilizaci ve vedení města předpokládá také u Statutárního města Děčín. ÚK bude muset v těchto případech požádat města o poskytnutí dotace na zajištění provozu pohotovostních ordinací v daných spádových oblastech v souladu se zněním zákona č. 250/2000 Sb. V případě Mostu byla tato žádost předložena městu již v srpnu t.r. (usnesení RÚK č. 047/106R/2020 ze dne 19. 8. 2020) a to z důvodu, že Statutární město Most od roku 2021 zcela změnilo systém evidence a přijímání žádostí o poskytnutí dotací a nově je tak žádost vyplňována v jejich on-line systému v elektronické podobě, kterou návazně svodný odbor sociálních věcí magistrátu zpracovává do návrhu rozpočtu města na další rok.

Dále ve všech ostatních případech, kde se města nebudou chtít nijak podílet na zajištění LPS v příštím roce, se bude krajský úřad opět snažit o uzavření přímých smluv o zajištění provozu pohotovostních ordinací s příslušnými poskytovateli zdravotních služeb v režimu ZVS. V takovém případě je velmi pravděpodobné, že dojde k navýšení výdajové položky z rozpočtu ÚK na zajištění LPS, kdy i v letošním roce nakonec došlo u uzavření smluvních vztahů o celkovém předpokládaném objemu 25 350 tis. Kč (z toho byla kryta částka 1 845 tis. Kč výše uvedenými dotacemi od měst). Takovéto výdaje jsou dány především nutností uzavírat smlouvy ZVS, kdy provozovateli musí být v souladu s legislativními podmínkami EU uhrazena veškerá prokazatelná ztráta ze strany objednatele (tj. pouze kraje), kdežto v předchozích obdobích se na těchto nákladech podíleli společně kraj (poskytl dotace městům) a jednotlivá města (ta ze svých rozpočtů navýšila krajskou dotaci a poté uzavřela smlouvy s provozovateli).

Značný vliv na systém zabezpečení pohotovostí v ÚK v příštím roce bude mít postoj Ministerstva zdravotnictví ČR, které vstoupilo do systému LPS prostřednictvím vydané Vyhlášky č. 268/2019 Sb., o stanovení hodnot bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení, jak pro letošní, tak i příští rok. Dle podmínek uvedené vyhlášky nemocnice, které splní kvalitativní podmínky při provozu odd. Urgentního příjmu a současně zajistí společně s urgentním příjmem i přidružený provoz ordinací LPS, mohou tak i v příštím roce získat zvýšené úhrady od zdravotních pojišťoven v celkové výši až 2,7 mil. Kč. Tento výklad citované vyhlášky však odmítá vedení některých nemocnic a aktuálně tak Ústecký kraj požádal přímo Ministerstvo zdravotnictví ČR (dále jen „MZ ČR“), Svaz zdravotních pojišťoven ČR (dále jen „SZP ČR“) a Všeobecnou zdravotní pojišťovnu ČR (dále jen „VZP“) o jejich stanoviska, jak v praxi postupovat v rámci této problematiky. V rámci spádové oblasti ÚK je předpoklad, že tyto zvýšené úhrady mohou pravděpodobně čerpat nemocnice začleněné ve společnosti Krajské zdravotní, a.s. (s výjimkou nemocnice v Teplicích a případně další nemocnice tzv. okresního charakteru (např. Nemocnice Litoměřice, a.s.)). Pokud by skutečně došlo u některých nemocnic k těmto zvýšeným úhradám v rámci systému zajištění LPS, lze v takových případech předpokládat výrazně nižší (či žádné) čerpání poskytnut dotace nebo vyrovnávací platby, hrazených ze zdrojů kraje na základě uzavřených smluvních vztahů.

Rozpočet Lékařské pohotovostní služby:

V roce 2020 byla Kč nasmlouvaná částka ve výši 18 mil. jako závazek veřejné služby a dále 7,33 mil. Kč bylo zaslavněno s městy jako dotace na zajištění LPS. Částka ve výši 2 mil. Kč tvořila výši závazku Ústeckého kraje vůči poskytovatelům LPS za rok 2019. Od měst jsme obdrželi dotaci ve výši 1,49 mil. Kč.

Pro rok 2021 byla původně navržena částka 27, 7 mil. Kč. Do návrhu rozpočtu bylo dle usnesení ZÚK dána částka ve výši 90% schváleného rozpočtu roku 2020, tedy částka ve výši 22 725 tis. Kč. Předpokládané náklady jsou na základě kvalifikovaného odhadu ve výši 27 mil. Kč (pokud nebude

ovlivněno postojem Ministerstva zdravotnictví ČR či zdravotních pojišťoven - viz text výše). Aktuálně dle vyjádření MZ ČR (viz příloha č. 7) má být úhrada částky 2,7 mil. Kč prováděna za zajištění služeb LPS a její úhrada má za cíl především motivovat poskytovatele s urgentními příjmy k současnému poskytování LPS a zároveň i ulevit rozpočtům krajů. Stanovisko SZP ČR a VZP krajský úřad dosud neobdržel.